

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
01 вересня 2023р.,

Протокол № 8
Голова Вченої ради
Лариса СЕРПІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК12 «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент і PR»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
29 серпня 2023 р., протокол №7
Завідувач кафедри
 Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНІЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
 Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНІЮК

Розробник: д.н.д.у., к.політ.н., доцент
завідувач кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Вікторія ЗАГУРСЬКА-АНТОНІЮК

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 052 «Політологія»	Рік підготовки: 2-й
Змістових модулів – 2		Семестр 3-й
Загальна кількість годин - 90		Лекції 18 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної робота – 10		Практичні 12 год.
	Лабораторні -	
	Самостійна робота 60 год.	
	Індивідуальні завдання: - Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % аудиторних занять, 67 % самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземляр № 1	Арк 13 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Методика викладання політичних дисциплін» належить до циклу професійної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів з спеціальності 052 «Політологія», освітньо-професійної програми «Політичний менеджмент і PR».

Метою дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти навичок здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти.

Предметом дисципліни є комплекс методик здійснення навчальної діяльності викладачем при читанні з політологічних дисциплін.

Завдання:

- виявлення студентами специфіки предметної області методика викладання політичних дисциплін;
- вивчення методів викладання політичних дисциплін;
- формування знань про систему вищої освіти України.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей:**

ЗК 02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК 07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

СК 08. Здатність до здійснення політичного аналізу, прогнозу, стратегічного управління з використанням інноваційних практик у різних сферах політичного життя.

СК 09. Здатність аналізувати громадську думку, виявляти закономірності її функціонування в різноманітних сферах суспільного життя, оцінювати соціальні настрої та напрацьовувати рекомендації для прийняття рішень.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими **наступних програмних результатів навчання** за спеціальністю 052 Політологія:

ПР 01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР 07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 13 / 4</i>

ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

Набуття соціальних навичок (soft-skills): аналітичне мислення; комунікаційні якості; креативність.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 5

3. Програма навчальної дисципліни Модуль 1

Теоретичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі

Тема 1.1. Концептуальні підходи методики викладання політичних дисциплін у закладах вищої освіти.

Предмет і завдання методики викладання політичних дисциплін у вищій школі. Методика викладання політології як наука про цілі, принципи, форми, методи і засоби викладання науково-політичних знань. Освітньо-кваліфікаційні рівні, професійно-кваліфікаційні характеристики, освітньо-професійна програма та державні стандарти освіти. Професійна діяльність педагога в організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти. Педагогічна майстерність. Особисті якості педагога у вищій освіті. Професійні деформації в педагогічній діяльності. Закон України «Про вищу освіту».

Тема 1.2. Компетентнісний підхід як базовий у методиці викладання.

Болонський процес: зміст та основні принципи. Зміст понять «компетенції» та «компетентності». Типовий склад загальних компетенцій. Компетенції Державного стандарту зі спеціальності 052 «Політологія». Національна рамка кваліфікацій. Якість вищої освіти і глобалізаційні процеси. Болонський процес в Україні.

Тема 1.3. Методи та засоби навчання в ЗВО.

Сутність методів навчання. Загальна характеристика основних методів навчання. Активні та пасивні методи навчання. Традиційні та інноваційні технології навчання: види та загальна характеристика. Функції навчання (пізнавальна, навчальна, установча (методична), контролююча, виховна). Засоби навчання політологічним дисциплінам: навчальна, наукова і методична література, першоджерела, фактичний матеріал, наочні засоби, технічні засоби навчання; публіцистика. Комплексне використання технічних засобів на проблемному навчання у спеціалізованих аудиторіях.

Тема 1.4. Інноваційні технології навчання.

Проблемні лекції як інноваційна технологія навчання. Особливості застосування методів проблемного навчання в навчальному процесі з політології. Робота в малих групах як метод активізації роботи здобувачів. Семінари-дискусії при викладанні політичних дисциплін. Рольова гра як метод навчання політології. Вимоги до рольових ігор. Ділова гра: специфіка та умови застосування. Види ділових ігор. Кейс-метод при викладанні політичних дисциплін, класифікація кейсів.

Тема 1.5. Технологія дистанційної освіти.

Сутність та специфіка дистанційного навчання: гнучкість, модульність, паралельність, віддаленість, асинхронність. Дистанційні курси у системі підготовки та перекваліфікації кадрів. Компоненти дистанційного навчання політичним дисциплінам. Основні форми дистанційного навчання. Технології

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 6

викладання онлайн. Загальна характеристика освітніх онлайн-платформ. Переваги та недоліки онлайн-освіти.

Модуль 2

Практичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі

Тема 2.1. Технологія і техніка підготовки та проведення лекцій.

Роль і місце лекцій у методиці викладання політичних дисциплін у вищій школі. Переваги і недоліки лекції. Види академічних лекцій. Методика підготовки лекції. Структура лекції. Методи читання лекцій: проблемний, діалогічний, наочності, пошуку помилок, запитань і відповідей та ін. Форми контролю якості лекцій.

Тема 2.2. Методика організації та проведення семінарських занять з політичних дисциплін.

Семінарські заняття як форма організації навчання. Функції семінарського заняття. Види і методика підготовки та проведення семінарських занять. Методика складання плану семінарського заняття та основні вимоги до нього. Елементи структури семінару. Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на семінарі. Дискусія як ефективний метод проведення занять з політичних дисциплін. Загальні та індивідуальні завдання на семінарські заняття з політичних дисциплін. Методичне забезпечення підготовки до семінарських занять здобувачів.

Тема 2.3. Організація контролю політологічних знань здобувачів.

Функції і види контролю знань здобувачів вищої освіти. Складові частини контролю. Функції контролю. Поточний та семестровий контроль. Методи контролю знань. Рейтингова система. Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Критерії оцінювання якості проведення семінарських занять. Критерії оцінювання якості проведення іспитів і заліків. Методичне забезпечення контролю і оцінки знань здобувачів.

Тема 2.4. Організація самостійної роботи здобувачів.

Сутність та головна мета самостійної роботи здобувачів. Організація самостійної роботи студентів у навчанні політичним дисциплінам. Вимоги до організації самостійної роботи. Основні елементи самостійної роботи здобувачів. Форми і види самостійної роботи здобувачів. Навчальна самостійна робота та її види. Вивчення навчальної і наукової літератури як вид самостійної роботи. Формування у студентів навичок самостійної роботи з книгою. Напрями удосконалення самостійної роботи здобувача. Контроль самостійної роботи здобувача. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 13 / 7</i>

Тема 2.5. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів.

Зміст та особливості науково-дослідницької роботи здобувачів. Участь у роботі теоретичних конференцій, наукових гуртків і проблемних груп, написання рефератів, конкурсних, курсових і дипломних робіт як види науково-дослідницької роботи здобувачів. Методика написання курсової та дипломної роботи з політології. Робота над наявною літературою та іншими джерелами інформації. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи здобувачів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 8

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лр	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі						
Тема 1.1. Концептуальні підходи до методики викладання політичних дисциплін у закладах вищої освіти	9	2	2	—	—	—5
Тема 1.2. Компетентнісний підхід як базовий у методиці викладання	9	—	—	—	—	—9
Тема 1.3. Методи навчання в ЗВО	9	2	2	—	—	5
Тема 1.4. Інноваційні технології навчання	9	2	2	—	—	5
Тема 1.5. Технологія дистанційної освіти	9	2	—	—	—	7
Всього	45	8	6	—	—	31
Змістовний модуль 2. Практичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі						
Тема 2.1. Технологія і техніка підготовки та проведення лекцій	9	2	2	—	—	5
Тема 2.2. Методика організації та проведення семінарських занять з політичних дисциплін	9	2	2	—	—	5
Тема 2.3. Організація контролю політологічних знань здобувачів	9	2	1	—	—	6
Тема 2.4. Організація самостійної роботи здобувачів	9	2	1	—	—	6
Тема 2.5. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів	9	2	—	—	—	7
Всього	45	10	6	—	—	29
Разом	90	18	12	—	—	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концептуальні підходи методики викладання політичних дисциплін у закладах вищої освіти	2
2.	Методи навчання в ЗВО	2
3.	Інноваційні технології навчання	2
4.	Технологія і техніка підготовки та проведення лекцій	2
5.	Методика організації та проведення семінарських занять з політичних дисциплін	2
6.	Організація контролю політологічних знань здобувачів	1
7.	Організація самостійної роботи здобувачів	1
	Разом	12

6. Самостійна робота

Модуль 1. Теоретичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі

Тема 1. Концептуальні підходи методики викладання політичних дисциплін у закладах вищої освіти

Професійні деформації в педагогічній діяльності.

Тема 2. Компетентнісний підхід як базовий у методиці викладання

Якість вищої освіти і глобалізаційні процеси.

Тема 3. Методи навчання в ЗВО

Засоби навчання політологічним дисциплінам: першоджерела і публіцистика.

Комплексне використання технічних засобів навчання у спеціалізованих аудиторіях.

Тема 4. Інноваційні технології навчання

Особливості застосування методів проблемного навчання в навчальному процесі з політології.

Тема 5. Технологія дистанційної освіти.

Дистанційні курси у системі підготовки та перекваліфікації кадрів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 10

Модуль 2. Практичні засади методики викладання політичних дисциплін у вищій школі

Тема 6. Технологія і техніка підготовки та проведення лекцій

Форми контролю якості лекцій.

Тема 7. Методика організації та проведення семінарських занять з політичних дисциплін

Прийоми активізації пізнавальної діяльності студентів на семінарі.

Тема 8. Організація контролю політологічних знань здобувачів

Методичне забезпечення контролю і оцінки знань здобувачів.

Тема 9. Організація самостійної роботи здобувачів

Напрями удосконалення самостійної роботи здобувача.

Тема 10. Організація науково-дослідницької роботи студентів

Облік науково-дослідної роботи здобувачів.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Лідерство та управління командами» складається із:

- аналізу сутності лідерства та управління командами;
- написання рефератів, доповідей та їх захист на практичних заняттях;
- формування та моделювання лідерського потенціалу для ефективності управління командою.

8. Методи навчання

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. На лекційних заняттях використовуються: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, діалог); наочні та практичні методи (ілюстрація, демонстрація); метод синтезу, аналізу, індукції, дедукції тощо. На семінарських заняттях використовуються: дискусія, проблемно-пошуковий, репродуктивний, інтерактивний методи тощо. У межах самостійної роботи застосовуються дослідницькі методи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземляр № 1	Арк 13 / 11

9. Методи контролю

Контроль засвоєння теоретичних положень відбувається на лекційних заняттях. Перевірка засвоєного поточного матеріалу відбувається на практичних заняттях

На практичних заняттях здійснюється контроль знань, одержаних студентами на попередній лекції та закріплених в процесі самостійної роботи, та більш детально пояснюється та обговорюється матеріал, який викликав у студентів утруднення в процесі самостійної роботи. На практичних заняттях може розв'язуватися та детально пояснюватися певна задача, на основі якої видається домашнє завдання (рішення аналогічної задачі зі своїми чисельними даними).

Модульний контроль полягає у відповідях на певні тести чи окремі питання в рамках пройденого матеріалу в письмовій формі. Головна мета контролю – перевірка рівня засвоєних студентами знань та вмінь у відповідності з завданнями дисципліни. Тести і питання складені так, що для правильних відповідей треба володіти основними теоретичними положеннями модуля.

Підсумковий контроль успішності знань здійснюється в кінці семестру після вивчення повного курсу дисципліни і відбувається у формі тестів. До екзамену допускаються ті студенти, які успішно склали всі попередні модулі і відпрацювали заняття, що були пропущені без поважної причини.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 12

11. Рекомендована література

Основна

1. Галузевий стандарт вищої освіти України. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Політологія». 2021. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2021/03/19/052%20Politologiya_mahistr_16_04_21.docx
2. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014 № 37-38, ст.2004. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі. Рівне: НУВГП, 2017. 293 с.
4. Політична освіта в Україні: стан і перспективи удосконалення. Київ: Видавництво «Заповіт», 2019. 146 с. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_Politychna_osvita.pdf
5. Сушко А. І., Кормич А. І., Краснопольська Т. М. Методика викладання політології: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів; НУ «ОЮА»; каф. політ. теор. Одеса, 2022. 56 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.19104>.
6. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб., Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

Додаткова

1. Аналіз сучасного стану політичної освіти в Україні. Київ: Міжнародний центр перспективних досліджень, 2017. 44 с.
2. Білоус Л. В., Мандрик Я. І. Гуманітарна підготовка фахівців нафтогазового профілю у процесі вивчення політології. *Прикарпатський вісник НТШ. Думка*. 2018. № 5. С. 154-166.
3. Горбатенко І. А. Знання про політику як чинник взаємодії суспільства й держави. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2019. Вип. 25. С. 72-77. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2019_25_16.
4. Жиляєва Ю. М. Роль та місце курсу англійської мови в процесі професіоналізації студентів-політологів. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2018. № 2 (93). С. 68-73.
5. Кадлубович Т. І. Проблеми формування картини політичного світу на заняттях з політології. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*. 2017. № 13. С. 48 – 53. Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7997/1/20171107_302.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 13

6. Монолатій І. С. Методичні рекомендації з навчальної практики в політичних партіях для студентів III курсу Факультету історії, політології і міжнародних відносин (спеціальність – політологія). Івано-Франківськ: ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", 2018. 12 с.

7. Морарь М.В. Місце й роль політичної освіти у формуванні політичної культури української молоді: теоретико-методологічний аспект. *Регіональні студії*. 2020. Вип. 20. С. 98 – 102.

8. Новакова О.В. Чинники вдосконалення навчально-методичного забезпечення підготовки політологів в галузі вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені Н.П. Драгоманова*. 2020. Вип. 7. С.19-25. Режим доступу : <https://sj.npu.edu.ua/index.php/pnspd/article/view/849/771>

9. Пехник А. В., Завгородня Ю. В., Кройтор А. В. Трансформаційні процеси освітньої діяльності в умовах COVID-19. *Актуальні проблеми політики*. 2021. Вип. 67. С. 27 – 33. Режим доступу: http://app.nuoua.od.ua/archive/67_2021/6.pdf

10. Черняк Д. С. Особливості викладання політології при дистанційній формі навчання. *Inovatne vuskum v oblasti sociologie, psychologie a politologoe*. 2017. С. 204 – 207.

11. Gaivoroniuk, N., Siromska, H., Serhieiev, V., Zahurska-Antoniuk, V., Kobetiak, A., & Tohobytska, V. (2023). Civilizational and culturological aspect of philosophical and legal studies of observance of human rights: Aspecto civilizatorio y cultural de las investigaciones filosóficas y jurídicas sobre la observancia de los derechos humanos. *Cuestiones Políticas*, 41(78), 284-295. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.20>

12. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchuk A. New Trends in Scientific and Technological revolution (STR) and Transformation of Science and Education Systems in the Paradigm of Sustainable Development. *E3S Web of Conferences*. 2021. № 277. 06006. Режим доступу: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/53/e3sconf_ices2021_06006.pdf

Інтернет ресурси:

Національний інститут стратегічних досліджень. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/>

Слово і діло: аналітичний портал. Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/>

Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка». Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>

Бібліотека українських підручників. Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. Режим доступу: www.dnprb.gov.ua.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК12-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 13 / 14</i>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Режим доступу:
<http://nbuv.gov.ua>

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Режим доступу:
<http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/203>.